

ČAJ

Pro chvíle pohody

ŘÍJEN 2009

Časopis Autorů Jičínska

**Môj strážny anjel
každý večer
odchádza zadnými
dverami**

**To aby Pánboh nevedel
o mojich hriechoch**

Marcela KUBOVÁ

37

Vážený čtenáři,

říjnové číslo ČAJe není monotematicky zaměřeno, ale jsem rád, že v něm můžu představit jako hosta Marcelku Kubovovou z Martina, která nám připomíná nedávno uskutečněné již šesté setkání v Martině.

Marcelina poezie je stručná, ale hutná, a tak doufám, že její soubor „Zatvor mi oči“ Vás osloví, stejně jako mě, zajímavými metaforami a nádhernou „slovenčinou!“

Z domácích luhů a hájů jsem vylovil báseň Václava Teslíka Poustevník a Bohumír Procházka opět objevuje svět očima své malé vnučky, která v září poprvé zasedla do školních lavic.

Říjen je sice předzvěstí zimy, ale zatím vládne podzim a příroda řádně štětcem namočila do pestrých barev. Užívejte si tu

nádhery a v listopadovém čísle se podíváme o dvacet let zpět – jací jsme jako literáti byli v době kolem SAMETu!

Tak dobrou chuť, vlastně DOBRÉ POČTENÍ! Váš Václav Franc

OBSAH ČÍSLA:

Marcela KUBOVOVÁ
– Zatvor mi oči (3 - 7)

Václav TESLÍK
- Poustevník (7)

Bohumír PROCHÁZKA
- Kačenka a její dědeček (7-14)

HOST ČAJE:

Marcela KUBOVOVÁ

- členka literárního klubu Duria při Turčianskej knižnici v Martine, kde pracuje jako vedoucí oddělení naučné literatury. Patří mezi hlavní organizátorky tradičních podzimních setkání v Martině (Martinská poetická jeseň). Její tvorba vyšla v různých sbornících nejen k těmto setkáním, ale i v almanaších klubu Duria.

Marcela o svém vztahu k tvorbě a poezii:

„Ja a poézia ... mám rada obrazy ukryté v slovách ... hľadanie ... Prečítané mi už nik nevezme ... Moja myseľ sa prepletá medzi emócie iných ... vstupujeme si navzájom do života ... stretnutia rôznych svetov ... mozaika z ľadových črepín ... oplatí sa vstúpiť do týchto dimenzií ... „

ČAJ pro chvíle pohody

č.37 , říjen 2009, ročník VIII

Vydáno 5. října 2009 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

ZATVOR MI OČI

Marcela KUBOVÁ

XXX

**Zatvor mi oči
šepni
mám ťa rád
Neboj sa
 opäť uverím
 opäť naposledy**

XXX

**Môj strážny anjel
každý večer
odchádza zadnými dverami**

**To aby Pánboh nevedel
o mojich hriechoch**

XXX

**Videla som ti v očiach
padat' hviezdu**

**Už viem
že moje želania
sa splnia**

XXX

**Dnes som sa
kvôli tebe zradila**

Ako chceš

Budeme to volat' náhoda

XXX

**Ľudia len tak
vyhadzujú
na smetisko
spomienky a slová**

**Tak načo dávat' veciam
hlbší význam?**

xxx

Štyri červíky
išli včera večer
popod moje okno

Vraj ušli z raja

Jablko poznania
je poriadne kyslé

xxx

Šepot stromov
ma pohladil po tvári

Slzy náhle zosladli

Deň opäť voňal tebou

Klam

Od zajtra
budem vstávať skoro
stát' na zastávke
o tri štvrte na sedem
s bielou šatkou na krku

Dnes ešte
nechám rozpustené vlasy
zamotávať sa do myšlienok
a bozkávať ťa na spánky

Od zajtra
mojou jedinou vášňou bude
mať urobené okraje
a slová písať na linajky

Dnes ešte
podľahnem túžbam všetkým
vyzvem motýle do tanca
a na rozlúčku šepnem
Lúbim ťa

Rána

**Potichu
Vstala som z postele
V odraze zrkadla
Priznávam
že každá rana
sa zacelí**

**Už tu nie si
A ja
Usmievam sa viac**

xxx

**Nik netuší
že vo vnútri
som dutá
suchá
Usmievam sa
do slnka
a po líci steká prvá slza**

**Srdce vypil si mi
na dúšok**

xxx

**September
zaryl sa mi pod kožu
Vydýchla som naposledy
teplo leta**

**Medzi rakmi pustovníkmi
hľadám svoju ulitu**

Na duši kvitne srieň

xxx

**Do noci schúlená
počítam všetky mená
ktoré šepkáš zo spánku**

**Ráno t'a pohladím
Uvarím kávu
Odkrojím krajec chleba**

Hladný na cesty nepôjdeš

Zvony utíchli

Do spevu organu
vydupkávaš melódie
zajtrajšieho dňa
Dnešné pokánie
pochováš pod vosk
a uschnuté kvety
Pomyslíš si „no a čo?“
Ved' každým ránom
nanovo sa rodíme...

I.

Nevidený
vo svojich smútkoch
zatvoril dvere pred svetlom
Do jeho tmy
sa nik neodvážil vstúpiť
a pohladíť ho po tvári
Načo zostať?
Načo kráčať ďalej?
Načo dýchať?

Nenašiel svoj kľúč...

II.

Stojím v tme
na konci ulice
Počúvam zvuky
môjho mesta
Bez Vášho dychu
sú akési prázdne...

xxx

Okolo nôh od počiatku
had sa motá
Namiesto šumu krídel
anjelských
počuť v každom kroku
praskot kostí
námahu svalov
výdychy

Boh stvoril Adama

POUSTEVNÍK

VÁCLAV TESLÍK

Nebe se řítí! (intenzivně)
Pád říší lbí v podkroví pekla.
Za oknem jistěji je dnes.
(Iluze?! Uklizená – světlá.)

Snad někdo čeká (ptáš se) hosty?
Ve víře bdíš zde (léta sám),
a pálíš v bouřích zbylé mosty.
Nečekat nic, nic. - Tak tě znám.

KAČENKA A JEJÍ DĚDEČEK

Bohumír PROCHÁZKA

(příspěvky o Kačence vycházejí průběžně v Prochorovinách od prosince 2004,
první část Povídání o Kačence vyšla v ČAJi č. 24 v září 2008,
druhá část ... A zase ta Kačenka vyšla v ČAJi č. 31 v dubnu 2009,
třetí část Kačenka potřetí vyšla v ČAJi č.35 v srpnu 2009)

- Probírali jsme zahradu, radovali se, že je zoráno a chtěli vědět, jak je na tom strejda. Káča řekla: „No, má zvoráno, ale voral nohou, co se takhle šlape.“ Takhle nám dítě sdělilo, že strejdovi nepříjel traktor ani malý, ani velký, strejda ryl. To slovo asi Káča nezná, a proto si nádherně vypomohla. Dětská čeština je úžasná. Dětská vynalézavost záviděníhodná. Oni si poradí v mnoha situacích. Kdo ví, možná by ani nepotřebovali nějakou angličtinu. Však se taky v mateřských školách žádné jazyky neučí.

- Na dětské hřiště (pořízené nákladem téměř milion pečí současné jičínské radnice dle norem EU) přišel Vít'a. Měl, tuším, roztrhané kalhoty na levém koleně a mírně přidržený výraz. Od té doby jsme pro Káču přestali existovat. Vít'a nebyl zas o tolik starší, ale o hodně vyšší. Je-li potřeba, Káča umí hlavu zaklonit. Co si ti dva povídali, nebylo slyšet, ale když mluvil Vít'a, Káča nábožně poslouchala, když mluvila Káča, tak se určitě vytahovala. Lezli po takové té lanové pyramidě a Káča byla v takové výšce, kam si zatím nikdy netroufla.

Pak jsme řekli, že jdeme na zmrzlinu a Káča řekla, že Vít'a jí jenom vanilkovou. Tak měl vanilkovou, i když nám vlastně ani nebyl představen. Ale trika si pokapali oba.

- U čaje Káča vyprávěla, jak jim utekly želvy. Jak rafinovaně přelezly skleněnou stěnu, hledaly po bytě, pak si udělaly své hnízdo pod postelí, jak je všichni hledali. Že se jim pak zpátky do akvária nechtělo Jistě to byla událost v životě rodiny. Toliko, že se nestala. Káča si každé slovo vymyslela. Ale příběh byl to pěkný. Soudím, že mnozí bychom takový nedali dohromady.

Jak by to bylo krásné, kdybychom žili ve světě, který si vymyslíme. Ne, ještě lépe – který nám vymyslí naše děti. Ty úplně malé.

- Káča při obouvání překříží nohy a zabaví obouvače. Pak se náramně těší tím, že má „kozí nohy“ – boty obuté obráceně. Blbé vtipy. Opravdu blbé? Nevím zda originální, ale zajisté přirozené. Lepší, než jakými nás zásobují televizní baviči a i naši politici.

- Kačenka telefonuje. Má „drahý“ bakelitový mobil, který umí nejen přenášet hlas, ale i pouštět bubliny. Ale to se na koberci nesmí. Káča říká. „Ne, Naty, to neříkej, to nechci slyšet.“ Nebo: „No jistě, jistě ale nemusíš mu to říkat...“: Naty má v občance Natálie, ale uznáte, že Naty, to zní. Ostatně občanku dostane někdy až za víc než deset let. Je neuvěřitelné, co všechno ty holky už za dobu, co se naučily telefonovat, prožily. A kam všude se podívaly. A nebo je to jen důkazem, co všechno se dá vidět a prožít a procestovat a... . A že ty malé holky by nás mohly té fantazii učit?

- Za stolem je lavice, na lavici je dřevěná stolička, na ní sedí Káča a maluje. Káča nejradši maluje „vodama“, tedy jak říkájí malíři technikou akvarelu. Má kelímek, kde máčí štětec, s vodou už náležitě zabarvenou. Štětcem připraví barvu a vytváří kytky. Kačenka má kytkové období, podobně jako měl třeba Špála modré období. Na čistou stranu použitých papírů vytváří veliké množství zahrad. Květiny na nich se příliš neliší tvarem, ale střídají se různé barvy. Malíččina pracovitost je veliká, všude okolo se suší snad deset zahrad, než se dá přemluvit, že jsou připraveny měsíčky nakrájených jablek. Odmítá si umýt ruce, přece bude malovat dál. **(Kdysi pozoroval jsem jednoho zubaře, nečistil si zuby ani před spaním, ale ani ráno.)** Kačenka ví, že můžeme žít v květinovém světě, i když právě venku nejsou kytky čerstvé.

- Hrát s Káčou „Člověče“ věru není lehké. Ani žádné jiné hry. Vymýšlí si svoje pravidla, vnucuje je ostatním. Pravidla mění i v průběhu hry ve svůj prospěch... . Při nebezpečí vyhození figurky dožaduje se pardonu. Někdy, a to je záměrně, působí dojmem, jako by nechápala. Švindluje s tak milým úsměvem, že Věcné argumenty odmítá, či na ně nereaguje. ... Nepřipomíná to něco nebo někoho? Akorát že Káča se ještě nerozvedla. Situace dá se ale popsat i vznešeněji: Tak se rodí diktátoři. Nebo osobnosti?

- Káča měla při odchodu ze školky zalepenou dlaň. Tvrdila, že ji Natálka nechtěla dát nůžky a propíchlá jí ruku. Nepátral jsem po skutečnosti, zajisté byla jiná. Z hlediska příčiny i důsledku. Šli jsme do baletu, protože všechny holky z lepších rodin vždycky chodily do baletu. Ale museli jsme se zastavit pro pití. Káča vyprávěla panu prodáváči, že má propíchnutou ruku a on ji dal bonbon. Čokoládový. Cestou do „lidušky“ se Kačenka chtěla zastavit ještě v dalších obchodech, prý podívat se, co tam mají. Pochopil jsem, že lobování může mít rozličné podoby, některé hraničící se žebrotou, a vysvětlil, že musíme pospíchat. Ostatně šla s námi jedna pěkná maminka. Doma u večere mi vysvětlila, že jezinky jsou manželky od čertů a na propíchnutou ruku si ani nevzpomněla.

- Prála si od Ježíška košík. A zlatou hvězdu. Je v Češově takový zvyk, že obdarování musejí si dárky dohledat. A někdy to není lehké, nápověda je jen malá. Nu, kde byste hledali dárky, když je napsáno „...upad jsem s ní na ledu... “. Ano našli. Ve vypuštěném bazénu na zahradě, kde trochu ledu zbylo. Ale tam hvězda nebyla. Však nahoře na zahradě je strom... a ze stromu se pomalu spouštěl košík. A v košíku hvězda. Třpytila se, až oči přecházely. Inu zlatá. Není divu, že Káča nemohla usnout.

- Má brusle. Brusličky. Na každé botě dva nože, aby se botička nekácěla. Zkusil z vás někdo na takových bruslích bruslit? A tak Káča za dvě ruce pochoduje po rybníku. A babička vzpomíná na první džexny. Obula už doma, před vraty ledovatka, rozjela se ... brzdit neuměla, když neuměla bruslit. Káča má to jednodušší. Není ledovatka.

- Káča vymyslela další slovo. CVIČOVNA. (= tělocvična.) Škoda, že už je to staré slovo ve všech slovnících i na školních rozvrzích. Kdyby nebylo, jistě by to Kačenčino slovo ho krásně nahradilo, neboť je výstižné. A jen my bychom věděli, že to slovo vymyslela naše Kačenka. A ona? Jí to je jedno, ta ještě vymyslí slov.

- Díky rozvětvené naší rodině umí Kačenka už hodně písmen. Jenom Š se jí moc nedaří. Pořád se kroučí na opačnou stranu, než má. A uši nahoře? Rostou na straně a netrčí vzhůru. Tak povídám – musíš si při tom pískat. Fíííí – oblouk na jednu stranu, fííí vytočí oblouk na stranu druhou. „Neumím pískat,“ povídá ta holka a podívala se tak, jak se jen takové holky umí podívat.

Takže, když neumí pískat, nebude prostě psát Š? Nebo ji nejdřív naučit pískat? Ano. Ostatně pak by se ani to Š už nemusela učit. Pamatujete, jak jednou jedno zapískání Dagmar Havlové v parlamentu znamenalo daleko víc, než velká spousta písmen, která napsala spousta poslanců?

- Zabočila do obchodu a zabručela (zašišlala?) něco jako „nartěnky“. Byl to obchod textilní a ona se dožadovala, zda mají nartěnky. Nevěděl jsem, o co jde, ale paní prodavačka, protože je žena, poznala: „Aha, tys chtěla rtěnku, že? Tak to musíš vedle do drogerie“. Káča vystřelila bez pozdravu a venku se dožadovala, abych ji koupil ... no, to na rty. Odmítl jsem s vysvětlením, že ona ve svém věku přece nemusí lákat mužské na kosmetiku. Začala ječet, že se mnou nikam nepůjde, dokud ... , znáte to pánové ne? Byť ve starším vydání. A utekla na hřbitov.

Zaradoval jsem se, hřbitov má jediný úzký vchod, který snadno uhlídám. Mimochodem, není to krásné slovo?

Nartěnka? Přílehlavé, věcné. Takové, jaké dovede vymyslet jen ještě ne pětiletá.

- Hřbitov je úžasné místo pro horolezecké dítě. Jen se obávám, zda si někdo nemůže dětskou exhibici špatně vysvětlovat. Pro jistotu jsem se ke Káče moc nehlásil a radoval se, že lidí bylo při stmívání poskrovnu. Kačenčin rozhovor s jednou důstojnou dámou jsem naštěstí neslyšel. Stačilo mi z dálky pozorovat gestikulaci. Při tom jsem si přemejšlel, jaký dojem udělala, či by udělala na ty dole, kdyby to vnímali. Třeba by se ani nezlobili. A Káča?

Proč by si ona měla myslet, že by to mělo někomu vadit? Lidi si prostě jen zavedli nějaké zvyklosti a zásady. Tak jsem ji ještě chvíli nechal v jejím světě. Je to výchovné, není to výchovné?

- Káča vylezla na lanovou pyramidu, kterou město Jičín poměrně vysokým nákladem dětem postavilo. Byl to dobrý nápad, protože rozhled shora je úžasný, nám starým a těžkým nedovolený. O mnoho přicházíme, protože Káča shora hlásila, že vidí moře. Z jičínského Nového města moře. Něco ještě nepříliš jasně vysvětlovala, že do něj padají mraky. Ale to už jsem ji moc neposlouchal, protože tiše záviděl.

- Při rozhodování mezi výletem a bazénem Káča vybrala bazén. Správně pochopila, že druhý výlet v dešti není pro prázdniny to nejlepší. Káča je vodomilka, rychle přebíhá mezi atrakcemi. Ve vířivce vydrží jen 15 vteřin. Tam se musí sedět, to neuznává. V divoké řece jsme se topili oba. Ale vytáhli jen Káču. Třeba mají pokyn starce netahat. S důchodovou reformou už se konečně musí něco dělat. A tak mne tam nechali omílat, dokud s úsporných energetických důvodů řeku nevypnuli. Nebo jsou v tom důvody politické? bazén patří pod jičínskou radnici. Vzhledem k tomu že jsem přežil, chtěla Káča na tobogan. Na rozdíl od mne se nebála. Jeli jsme tak pomalu, že do nás ostatní postupně neráželi a udělali jsme frontu. „Musíte si udělat tanga, zastrčit si plavky mezi půlky,“ poradila nám dívka ve frontě. Káčina tanga vypadala jinak, než tanga moje, ale jeli jsme. Tak pánové, nezapomenout. Tanga jsou základ.

- Káča ukazuje obrázky, které nakreslila ve školce. Pěkný vodník, ale pozadí – voda – červená. Ptám se jak tomu mám rozumět. „To mi byly tři roky, to jsem ještě nemyslela.“ A dodává o modré vodě, kterou by nakreslila teď. Ale mi se červená voda líbí. S věkem dostáváme se do normálu, naznačuje nám Káča. Děláme, co se hodí, sluší, co se od nás očekává. Bohužel. je to přece nádherné, žít si v červené vodě, ne?

- Káča nás školí ve správné výživě. Zdravé je hlavně to, co je dobré. Přesněji , co Káča ráda. Nejzdravější jsou žvýkákové bonbony žužu, pak čokoláda, kyselé okurky, možno i najednou. Výjimečně těstoviny a některé polévky, ty písmenkové. Zdravá jsou ta písmenka, která Káča umí přečíst (a na počítači i napsat – psáním propiskou se nezabývá). V polévce nejdříve písmenka přečte – a pak sní. Takže sní celou rodinu. Takže rodina je zdravá.

Kačenčina čeština zase úžasná: „Zaslaný sponky, fult nedržejí a nedržejí.“ Ona se to R nenaučí a nenaučí.

- Káča miluje Pexeso. Často nad námi dospělými vyhrává. Už se dokonce naučila takové ty útěšné pokrytecké řeč. Když se mi podaří štych, Káča řekne: „Seš dobrej, seš fakt dobrej.“ Ale jen někdy. Každá hra se dá samozřejmě výchovně využít. Když skončí hra, tak počítáme. Do deseti umí bez problémů, když chce, tak i do víc. A tak jednou správně napočítala u sebe 8, u mne 10 štychů. „Takže kdo vyhrál?“ „Já,“ řekne. Tentokrát to není vyčůranost. Umí počítat, ale nerozliší co je víc a co míň. To ostatně dělá i mnoho dospělých. A zajistí jim to docela slušnou existenci.

Takže s Káčou zůstáváme u polopatismu - položíme hromádky vedle sebe a srovnáváme která je vyšší. Škoda, že se to tak nedělá i ve společnosti a nechává se to až na Poslední soud.

- Lyžařka Kačenka se vrátila z hor. Už umí. Nahoru i dolů. Sjede sama Bramberk, umí i na vleku. Loňská příhoda, kdy lyže odjela i s botou a Káča zůstala zapíchnutá v prašanu v punčocháčích se neopakovala. Přilbu má, povolenou rychlost nepřekračuje.

Takže první havárie přišla až doma – a to v zámku. Čekali jsme až přijde čas do ZUŠky. (Všechny holky z lepších rodin v Jičíně chodí do baletu. I někteří kluci.) A tak Káča s Jirkou lítali po nádvoří. Jirka to ustál. Kačenka ještě nic neví o nerovnostech barokní dlažby. Říkám Kačenka, protože i mně bylo ty zlobivý holky líto. Řvala a barokní arkády ten řev násobily, a tak zanikly krásné tóny všech nástrojů, co se v hudebním oddělení ZUŠ učí. Očividně bylo vidět, že se domáhá lítosti, jak se ostatně domáhají ženy všech věkových kategorií. Co radí v takových případech pedagogická věda? Je v souladu s etikou? S galantností?

Pravda, kolínko bylo ťuklé, ale ne příliš. Ale krásné na tom všem bylo, jak vydržela Kačenka až do začátku hodiny být taková tvárná, přilnavá, v podstatě hodná. Všimli jste si pánové, že ženské, když trochu trpí, tak že s nimi je lepší pořízení?

- U pily zůstaly odřezky ze špalíku. Obrousil jsem je, trochu vyhladil, Káča má stavebnici. Trochu s obavou jsem ji pozoroval, protože ne vždycky se na něco chytne. Koukal jsem, jaké domy postaví. Nepostavila. Vařila. Kostičky byly jídlo, laticky příbor, kousky sololitu talíře. „Jako“ sypala koření, jako přidávala omastek. Pak snědla – a všechno do myčky, tam se to několikrát převrátilo – bylo umyto. Pochválil jsem ji. Zeptala se, jestli by se nádobí umylo i v pračce. Začala to rozvíjet, neuváženě jsem ji vysvětlil princip praní a mytí a shledal jistou podobu. „Pojďme to zkusit,“ zahlaholilo dítě.

Dalo dost práce jí to vymluvit. Od této chvíle se nesmí nechávat o samotě. Dětská zvědavost je bezbřehá. A nebezpečně důsledná.

- Zas dostala nápad. Když si vyčistí zuby, nevypláchne si pusou. Ví, proč to dělá, ale mně to odmítá vysvětlit. Cestou do školky jí jdou z pusy elmexové bubliny. Možná je to všechno pro to, aby se ve školce vytahovala před holkama. Ale taky možná má k tomu vážný důvod, ale ten nemusím vědět. Proč my dospělí se vždycky snažíme všechno zvědět?

- Prozradím to. Káča kašle na dopravní předpisy. Jako ti, co zavinili nehodu na D1. Používá nepředpisové sedátko, drží se jen jednou rukou, protože ve druhé má psa. (Plyšového.) A hlavně – neustále kecá řidičovi do jeho práce. Ale jezdí ráda. Dlouhé vlasy ji nádherně vlají. Škoda, že ji já u řidítek nevidím.

- Soužití s Káčou ale není procházka ani obyčejnou zahradou. Když se naštvete, to bývá často, pokud se na ní něco chce (uklízet, jíst obyčejné jídlo ...) dává svůj postoj náležitě najevo. nejen fyzickým útokem. Umí rafinovaně i slovní. Nikdo v Jičíně neumí tak vymýšlet nadávky jako Káča. Poslední její obohacení slovníku jazyka českého je TYVOLOVEJ DĚDEK. Krása, ne? Toliko, že – můžete se na ní za tohle zlobit?

- Bylo to přesně na Lidickém náměstí před pekárnou, kdy mi naše dítě začalo vyprávět o svých zážitcích z moře: „Najednou připlul žralok. Velkej, asi půlmetrověj. Tak jsem rychle plavala, on taky plaval. Nestačil mi. Pak přišel táta a plácnul žraloka do prdele a žralok odplaval.“ Nezbylo mi, než se zeptal, jak se pozná, kde má žralok prdel.

- Káča umí hodně písmen díky rodině a polívce. Z talíře nudlové polévky vybíráme písmenka podle jmen, ona je vždycky nejdříve přečte a pak sní. Tahle rodinná lingvistická lekce má své meze – když přečteme všechny iniciály, Káča přestává jíst. Asi se budeme muset někdo rozvést a najít si nového partnera, ale nesmí se jmenovat jako nikdo z rodiny. Jinak se Káča tu abecedu nenaučí a nenaučí.

- Při ranním vypravování do školky řekla mi Káča: „Když pěkně poprosíš, tak, se celá ustrojím sama.“ Co na to? Přetrhnul bych ji. Nemůžu. Je tak malá, že ty dvě půlky, které by zbyly, by nestály za to. Jak se v takové chvíli zachová rodič – pedagog?
Na naši Káču jsou všichni pedagogové krátcí.

- ráno položila Káča principiální otázku, jestli už je pozejtří. Pozejtří se mají ve školce fotit = parádní oblečení a učesání. Následoval zajímavý rozhovor: „Není. — „Kdy bude pozejtří? “ — „Zejtra.“
To Káču uspokojilo, nikoli mne. Och, jaká je tu nelogičnost. A ta pětiletka, jinak bystrá, ji nepostřehla. Ostatně proč taky? Ví své. Ví i to, že naše logika je jenom soubor nějakých našich výmyslů, které jsme si stanovili, abychom byli před sebou samými důležití.
Ví to, ale nemluví o tom. V tom je ona dětská moudrost, pro nás nedostižná.

- Káča ukončila kreslicí období princezen a přešla na kresbu krajiny. Má, jako všechny děti, svérázné pojetí, nezkažené akademismem. Její dílo je spontánní. Nejraději kreslí sluníčko, a proto že ho má ráda, nespokojí se jedním. V Kačenčíných krajinách je sluncí několik. Proto, že kreslí většinou na zakázku (teď ti, dědo, něco nakreslím), rozlišuje počet sluncí podle toho, komu je obraz určen. Nevím kolika sluneční má stupnici, ale navíc, než dvě sluníčka jsem to nedotáh. Je mi útěchou, že ani babička nedostala víc. A to tvrdě vyžaduju mytí rukou před jídlem a čištění zubů alespoň ráno.

Krásná myšlenka, odměňovat člověčí zásluhy počtem sluncí. Rozhodně lepší, než přidělením alespoň místa ředitele odboru na nějakém ministerstvu pro vysloužilé poslance. Radši se neptejte, kolik sluncí by jim Káča přidělila.

Onehdy jsem cosi vyžadoval, byl to nějaký běžný hygienický návyk, ale Káča si, jak ženské dělávají, postavila hlavu. Nejen nevykonala, ale byla agresivní, jak ženské dělávají. Stoupla mi na nohu v bílé ponožce a ještě patou zakroutila. Nemá sice ani poloviční váhu na to, aby nemusela mít v autě sedačku podle nových předpisů, ale jde o princip. Rázem jsem si vzpomněl na povinnou četbu klasika, jak jezuité šlapali okovanými botama vesnické chudíně na bosou nohu, když hledali Bibli králickou (Viz Alois Jirásek: Temno). Nepředpokládám, že

Káča klasika četla, umí jen 13 písmen. Kde se v ní tedy bere onen sadismus? Inu, dnes to mají děti snadné – v televizi se naučí vše. I bez klasiků. Nebo se dnes za klasické považuje něco dočista jiného?

- Káča seděla ráno na zemi, obouvala se a najednou povídá: „Já jsem dneska spokojená. Ani mne nebolí břicho....“ „Tohle řekne ženská, která sedm minut před tím trojčí „... že si tohle triko v žádném případě nevezme, že je v něm nemožná ...“ Spokojeně opravdu vypadala, cestou do školky jsme si docela inteligentně povídali o Tarzanovi. Inu ženská. Vše v jednom. Vlastně v jedné. Úžasné střídání stavů. Věčné překvápko. Kdo to má vydržet?

A není to, pánové, tak, že právě tohle nás k těm ženskejším táhne?

- Vykoupeme se, pak sedíme na břehu a pozorujeme děti jak se strkají do vody a dost u toho křičí. Káču zřetelně zajímá jeden kluk. Dvojnásobně starší a dvojnásobně delší než ona. Dokonce se pokouší vmísit do jejich rámusu, ale moc se jí to nedaří. Najednou řekne: „SELU NA NĚ“. A odchází. Doma si vezme takového malého tygríka, uklidí se stranou a asi mu říká, jak byla nepochopena. A já, taky stranou, přemýšlím, co mělo znamenat to první slovo ve větě u rybníka.

- Káča na návštěvě v Praze. Telefonuje, co dělají: „Děda je na záchodě.“ Teprve později se dovídáme, že děda sdělil, že uvízl v zácpě s autem. A Káča si to vyložila po svém. Inu, je čeština někdy ošemetný jazyk. Hlavně že nám ho děti pomohou rozklíčovat..

- Káča položila na stůl své noty. To byly malé papírky, pro každou písničku jeden. Vím, že tam byla Okoř a další pěkná o nějaké dívce a samozřejmě lásce. Káča má zvláštní notový zápis, kterému nikdo

nerozumíme. Důležité je, že z něj tu písničku umí zazpívat ona. Čistě, nefalešně. Jsou tam podivné znaky a povšiml jsem si, že seřazené nahoře do špičky. I když o tom nechtěla mluvit, nakonec prozradila, že to je ten hrad Okoř.

Každý si máme v životě svou symboliku, kterou si poznamenáváme věci, které jsou důležité. Ani to nemusí být na papír. Podstatné je, že to sami a dobře přečteme.

- Když nám Káča ojedla na zahradě všechny jahody, cítili její rodiče potřebu odplaty, a tak mne pozvali na fazole. Káča mi vysvětlila, že to jsou fazole velké a oni že mají největší. Vadilo mi, jak se vytahuje, a tak jsem namítl, že po fazolích se prdí a po velkých se prdí nejvíc. Vedli jsme pak gastronomické řeči, které Káča uzavřela tím, že po

JEJICH fazolích se neprdí. I když nemám rád fazole, tohle jsem musel vyzkoušet. Vskutku to trochu platí. A pak mi to její rodiče vysvětlili: přidávají satirejku.

Taky bych to mohl napsat spisovně a mluvit o větrech. Ale Káča sama používá to přiléhavější slovo.

- Káča takto komunikuje s okolním světem:

„Dobrý den,“ pozdraví souseda na chatě.

„Dobrý,“ zabručí soused.

„Znáte mě?“

„Ne,“ diví se soused.

„Já jsem Káča. Máte pěkné kytky.“

A soused se rázem zastydí, že nezná takovou osobnost, jako je Káča.

- Nosí tašku, a když je čas, tak vyklopí obsah a přebírá ho. Barevná sklíčka, kámen, lusky a kreslicí kámen. Kreslicí kámen je obroušená cihla, kterou se dá kreslit či psát na dlaždice. Protože Káča intelektuální činnosti, jako je psaní, odmítá, tak kreslí. Pokreslí všechny dlaždice v okolí. Když kreslicí kámen kreslí špatně, plivne na něj a rukou rozetře. Když má svůj den, tak se zuje a po kresbách chodí bosa. Když nám takhle pokreslila všechny dlaždice a pochodila bosou nožkou, poradil jsem jí, aby si večer nemyla nohy, že se to vyčistí do peřin. Moc se jí ten nápad zalíbil.

- Káča u paní zubařky ukázněně „otevřela“ a držela, a tak dostala krásné bílé šaty. Hodilo se to, je poslední den školky před prázdninami. Když si je zkoušela, prohlásila, že jí padají ramínka. Tak jsem jí vysvětlil, že o to jde, že holky si ta ramínka pořád upravují, že v tom je ta elegance. Pochopila. Tohle musejí pochopit všechny ženy.

Nechtěla si je vzít hned, že si je na kole zmačká. Tak jsme je zmačkali do tašky a převlékla se ve školce. Tam jsme zase řešili, zda si má k tomu nechat ty křiklavě červené podkolenky. Řekl jsem jí, ať nechá, že by té elegance bylo najednou moc. Pochopila.

- Kačenka odjela na řecké pláže a nás připravila tento měsíc o své návody, jak žít. Ale slíbila, že příští rok mne vezme s sebou. Nepoletíme letadlem, protože je plechý a rámusový. Povezou nás labutě. Budeme sedět v neckách a labutě nás potáhnou. Aby to neměly tak těžké, uvážeme k nim nafukovací balónky a po cestě nad mořem je budeme přifukovat, protože Káča umí plavat jen na délku bazénu.

- Řeknu: „Žloutenka ...“, a Káča doplní: „... je nemoc nemytých rukou.“ A běží se umýt. Tedy přesněji do koupelny. Skvělá televizní reklama. Ale pamětliv Gottwaldova hesla Důvěřuj ale prověřuj, jdu za ní. Samozřejmě. Má stoličku u umyvadla, kohout zavřený a pitvoří se před zrcadlem.

Už i tohle politik Kléma předpověděl. Měli bychom na něj častěji vzpomenout. Třeba – jak čítával na ulici pod lucernou, aby ušetřil. Měl by z něj pan ministr Bursík radost. Nebo to bylo proto, že se styděl za to, co čte? Někteří dnešní politici by se měli stydět za to, co píšou.

- Máme úžasnou hru. Brtník – Hopkins – Štronzo – Atom. Na Brtníka se musí na něco vylézt, Hopkins poskočí, Štronzo znamená ztuhnout v současné poloze. Atom znamená zalehnout patami k výbuchu. Káča to nejradši hraje na ulici a to po dešti, když jsou kaluže. To volá nejčastěji Atom. Brtník má samozřejmě největší význam, když okolo není nic vysokého a musí se daleko utíkat. Ale nejpoutavější bylo, když nám dala Štronzo v samoobsluze u pokladny.